

Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma 2025-2028

SIVLTK 18.12.2024 § 130
415/00.01.02/2024

Valmistelija

hyvinvointikoordinaattori Kaisa Siirilä, puh. 050 4119 211,
kaisa.siirila@kaustinen.fi

Ehkäisevä päihdetyö on osa hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämistä. Sen tavoitteena on ehkäistä ja vähentää päihteiden käytön aiheuttamia haittoja niin päihteiden käyttäjille, heidän läheisilleen kuin yhteiskunnallekin. Työn tavoitteena on myös lisätä ymmärrystä päihteiden käytöstä ja niihin liittyvistä ilmiöistä sekä edistää perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista päihteisiin liittyvissä asioissa. Lain mukaan ehkäisevä päihdetyö kattaa alkoholin, tupakan, huumausaineiden ja muiden päihtymiseen käytettävien aineiden sekä rahapelaamisen aiheuttamien haittojen ehkäisyä. Päävastuu ehkäisevästä päihdetyöstä kuuluu kunnalle.

Päihdehaittojen ehkäisyyn tarvitaan koko yhteiskunta ja vastaavasti koko väestö on ehkäisevän päihdetyön kohteena.

Pitkäjänteinen ehkäisevä päihdetyö vähentää inhimillistä kärsimystä, sosiaali- ja terveyspalvelujen tarvetta sekä väestöryhmien välisiä terveyseroja, lisää työn tuottavuutta ja varmistaa väestön työ- ja toimintakyvyn myös tulevaisuudessa.

Kunnan strategiassa linjataan kunnan tärkeimmät tavoitteet ja keinot, joilla kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia edistetään pitkällä aikavälillä. Ehkäisevän päihdetyön huomioiminen strategiassa on työn toteuttamisen ja vaikuttavuuden kannalta ensiarvoisen tärkeää: strategiassa määritellyt painopisteet heijastuvat talous- ja toimintasuunnitelmiin konkreettisina toimenpiteinä ja resursseina.

Strategiassa määriteltyjen toimenpiteiden toteutumista ja vaikutuksia seurataan ja niistä raportoidaan hyvinvointikertomuksessa.

Kunta on avainasemassa riippuvuutta aiheuttavien tuotteiden käytön ja niistä aiheutuvien haittojen ehkäisyssä ja vähentämisessä. Päihdekasvatus ja -viestintä, vaikuttavien toimintamallien käytön edistäminen, sekä eri viiteryhmille tarjottavan kohderyhmälähtöisen toiminnan kehittäminen ovat kunnan perustyötä. Niin koululaiset, työssä käyvät kuin seniorit ja myös vaikeasti päihderiippuvaiset ovat oikeutettuja laadukkaaseen ehkäisevään päihdetyöhön.

Toimiva yhteistyö kunnan eri toimijoiden välillä edellyttää tehokasta ehkäisevän päihdetyön johtamista, selkeästi nimetyt vastuut ja toimivaa viestintää.

Kaustisen kunnan ehkäisevän päihdetyön yhteyshenkilö on hyvinvointikoordinaattori. Hyvinvointikoordinaattori on laatinut erillisen ehkäisevän päihdetyön suunnitelman (liitteenä). Hyvinvoinnin edistämisen kannalta on tärkeää, että kaikissa suunnitelmissa on nähtävillä selkeät mittarit, joiden avulla voidaan mitata vuosittain erilaisten toimien vaikuttavuutta. Pitkäjänteisellä hyvinvoinninedistämisen työllä kunta vaikuttaa myös omaan hyte-kertoimeen ja sitä kautta valtiolta saatavaan rahoitukseen, jota voidaan edelleen hyödyntää hyvinvoinnin- ja terveyden edistämiseen.

Lähteet:

<https://thl.fi/aiheet/alkoholi-tupakka-ja-riippuvuudet/ehkaiseva-paihdeyto/ehkaisevan-paihdeyton-johtaminen>

<https://thl.fi/aiheet/alkoholi-tupakka-ja-riippuvuudet/ehkaiseva-paihdeyto/mita-ehkaiseva-paihdeyto-on>

Esittelijä	Sivistysjohtaja Minerva Rannila
Eesitys	Sivistyslautakunta päättää hyväksyä Kaustisen kunnan ehkäisevän päihdeytön suunnitelman vuosille 2025-2028.
Päätös	Sivistyslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen ja antoi hyvinvointikoordinaattorille oikeuden tehdä suunnitelmaan pieniä teknisiä muutoksia. -- Merkittiin, että jäsen Tiina Haukilahti poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 17.32 ennen päätöksentekoa.